

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8CoP/68/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5913201571
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5913201571.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a sudcov JUDr. Olgy Belkovej a JUDr. Františka Potockého, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: B. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, ako opatrovníkov, dieťa rodičov, matky: Y. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom H., I. na Q. č. X/XX a otca: Q. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom H., W. I. XX, o zníženie výživného, o odvolaní otca dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok zo dňa 23. mája 2013, č. k. 6P/9/2013-57, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Ružomberok rozsudkom zo dňa 23. 05. 2013, č. k. 6C/9/2013-57 návrh otca na zníženie výživného zamietol. Zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Súd za nepochybné považoval, že od poslednej úpravy výživného, ktorá bola vykonaná rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č. k. 2P/28/2011-33 zo dňa 06. 07. 2011 právoplatným dňom 14. 07. 2011 uplynula určitá doba, maloletá je vekovo staršia, uspokojovanie jej základných životných potrieb je finančne náročnejšie. Matka dieťaťa je zamestnaná s tým, že vynakladá zvýšené pracovné úsilie na zabezpečenie príjmu, a to mimo územia Slovenskej republiky. Za pravdivé považoval, že v čase posledného rozhodnutia o výživnom kedy bola stanovená výška výživného 50 eur mesačne, bol otec dieťaťa zamestnaný na základe pracovnej zmluvy, uzavretej so zamestnávateľom - Technické služby Ružomberok, a.s., a to na dobu určitú od 01. 04. 2011 do 31. 12. 2011 s tým, že od januára 2012 je nezamestnaný, bez príjmu, evidovaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok ako uchádzač o zamestnanie, poberateľ dávky v hmotnej núdzi o výške 181,37 eur mesačne, počnúc od 01. 02. 2012. Bolo však preukázané, že je vlastníkom nehnuteľností, a to podielovým spoluvlastníkom rodinného domu a výlučným vlastníkom 1-izbového bytu, ktorý užíva sám, ako aj garáže, ktorú nevyužíva na žiaden účel. Podľa jeho tvrdení mu z nej neplynú žiadne pôžitky vo forme nájmu.

Súd za potrebné považoval zdôrazniť, že u rodičov dieťaťa sa vyžaduje zvýšená miera zodpovednosti súvisiaca s potrebou zabezpečovania všetkých oprávnených potrieb dieťaťa. Otec musí preto podľa súdu vyvinúť všetko úsilie na zabezpečenie a udržanie potrebného príjmu, pričom jeho postoj spočívajúci v tom, že v súčasnosti je bez príjmu, poberateľ dávky v hmotnej núdzi, je možné vyhodnotiť na úkor maloletého dieťaťa, ktorému zo zákona patrí výživné od povinného rodiča. Výživné, ktoré v súčasnosti poskytuje otec dieťaťa, a to vo výške 50 eur mesačne, aspoň sčasti pokryje odôvodnené potreby dieťaťa. Ťarchu výživy a výchovy maloletého dieťaťa nemožno prenášať výlučne na matku, ktorá je v súčasnosti zamestnaná, je potrebné, aby aj otec určitou mierou prispieval, keď už nie osobnou starostlivosťou o dieťa a prípadnými kontaktmi aspoň stanoveným výživným.

Zohľadniac preto komplexne možnosti otca dieťaťa bol súd názoru, že je v jeho možnostiach a schopnostiach poskytovať na výživu maloletej výživné vo výške 50 eur mesačne s tým, že výživné má prednosť pred ostatnými výdavkami, teda i pred poistením, pre prípad úmrtia (keď podľa vyjadrenia otca toto poistenie bolo prednedávnom zrušené), ako aj pred splácaním úveru Slovenskej sporiteľni, a.s. Pokiaľ otec dieťaťa argumentoval tým, že v roku 2010 kedy bol nezamestnaný a bez príjmu mu bolo znížené výživné na sumu 30 eur mesačne, súd poukázal na skutočnosť, že od uvedeného rozhodnutia uplynula doba 3 rokov s tým, že je povinnosťou súdu prihliadať aj na vývoj životných nákladov, pričom životné náklady dieťaťa v porovnaní s rokom 2010 sú v súčasnosti podstatne vyššie.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie otec dieťaťa, ktorý navrhol napadnutý rozsudok zmeniť tak, že súd zníži jeho vyživovací povinnosť k maloletej zo sumy 50 eur mesačne na sumu 30 eur mesačne, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku do 15 dní vopred k rukám matky dieťaťa.

Nesúhlasil s tvrdením súdu, že nie je dôvod na zníženie výživného, nakoľko od posledného rozhodovania nedošlo k zmene pomerov na jeho strane ako aj na strane matky. Na jeho strane táto nastala v tom, že došlo k zníženiu jeho príjmových pomerov. Je výlučne na úrade práce vedený ako nezamestnaný a zároveň sa podieľa na aktivačných prácach, pričom jeho celkový príjem predstavuje sumu 181,37 eur. Keďže v čase predchádzajúceho rozhodovania mal príjem vo výške 290 eur a ešte príjem z úradu práce vo výške 181,37 eur, jeho príjem sa znížil o 290 eur, t. j. o príjem, ktorý mal u posledného zamestnávateľa. Zároveň poukázal aj na rozsudok Okresného súdu v Ružomberku č. k. 7P/18/2010-56, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 27. 11. 2010 a v ktorom mu súd znížil výživné na sumu 30 eur mesačne, nakoľko v tomto rozhodnom období bol vedený na úrade práce a zároveň poberal dávky v hmotnej núdzi. Okrem toho podľa otca dieťaťa bolo preukázané, že matka maloletej má v súčasnosti príjem 1.430 eur mesačne, teda jej príjem od posledného rozhodovania sa podstatne zvýšil oproti predchádzajúcemu vo výške 195,50 eur.

Ďalej súd nesprávne právne posúdil aj vyhodnotenie ako neopodstatneného výdavku na krytie rizika pre čas úmrtia vo výške 12,40 eur. Tento výdavok je podľa neho oprávnený, nakoľko pre prípad úmrtia v rozhodnom čase do 10 rokov od uzavretia tejto životnej poisťky by bola pozostalému vyplatená celá suma vo výške 1.200 eur, pre prípad jeho úmrtia. Ako oprávnenú osobu uviedol dcéru. Mienil toto poistné zrušiť, avšak nakoľko bol informovaný, že by to nebolo dobré, aby mu tak vznikol nárok po 2 rokoch na celú poistnú sumu. Pokiaľ si zobral úver, ktorý platí mesačne v sume 25,45 eur tak to bolo po tom, ako nemal z čoho platiť náklady na byt a živobytie. Nesúhlasil s tým, že by mal predať nehnuteľnosť (garáž), nakoľko toto riešenie by bolo len dočasné. Z toho dôvodu nemá záujem takto postupovať. Okrem toho podľa dohody s ostatnými vlastníkami rodinného domu by sa garáž predávala výlučne spolu s domom. Ďalej podľa otca dieťaťa zbavovanie majetku sa predajom nehnuteľností, aby sa pokrývali náklady na výživu dcéry jedným z rodičov, pričom druhý z rodičov má oveľa väčšie finančné možnosti a je spôsobilý vo vyššej miere sa podieľať na výživnom na dieťa, je dostatočný dôvod na to, aby súd rozhodol o znížení výživného na 30 eur mesačne. V tejto súvislosti poukázal aj na to, že matka dieťaťa má veľa nehnuteľností, má byt, 2 rodinné domy v O., ktorých je výlučná vlastníčka. Aj preto sú majetkové pomery matky nepomerne vyššie ako jeho.

Ďalej otec dieťaťa uviedol, že rodič nemá povinnosť sa zbavovať svojho majetku preto, aby sa podieľal na výživnom, ale rodič má zabezpečiť dieťa do budúca aj tým, že nadobudne po rodičovi majetok s ktorým môže nakladať podľa vlastného uváženia. Teda z tohto dôvodu posúdenie jeho vlastníctva by malo byť práve svedectvom toho, že keď nemá v súčasnosti dostatočný príjem na krytie výdavkov dcéry, tak touto formou zabezpečí výživu svojho dieťaťa, keď na druhej strane matka je schopná sa podieľať na výživnom pre dcéru vo vyššej miere.

V závere odvolania tvrdil, že sa práce nebojí, a preto nastúpil aj na aktivačné práce, ktorých náplňou je čistenie mesta. Okrem toho je vo veku 54 rokov, kedy nájsť si zamestnanie v takom vysokom veku je dosť problematické. Poukázal i na to, že maloletá sa s ním nestýka, odmieta ho.

Matka dieťaťa ani opatrovník dieťaťa sa k odvolaniu otca dieťaťa písomne nevyjadřili.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené podľa § 202 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2, § 156 ods. 3 O. s. p.), preskúmal rozhodnutie napadnuté odvolaním v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.).

Okresný súd napadnutým rozsudkom zamietol návrh otca dieťaťa na zníženie výživného v podstate z toho dôvodu, že od poslednej úpravy výživného uplynula určitá doba, zohľadniac komplexne možnosti otca dieťaťa a vývoj životných nákladov dieťaťa.

Podľa § 219 ods. 1 O. s. p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 78 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možno len na návrh. Ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Hmotno-právnu podmienkou toho, aby súd mohol o veci opakovane rozhodnúť, je zmena pomerov. Zákon o rodine ani nevyžaduje tak ako Občiansky súdny poriadok, aby išlo o podstatnú zmenu. V zmysle judikatúry je potrebné prihliadať ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. okolnosťami na strane oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov podľa ods. 3 ust. § 78 Zákona o rodine. Na strane povinného môže byť takouto zmenou strata zamestnania (súd je povinný skúmať príčiny), dlhodobá práceschopnosť, vznik novej vyživovacej povinnosti, zhoršenie majetkových pomerov a pod. Na strane oprávneného sú takými okolnosťami napr. nadobudnutie čiastočnej alebo úplnej schopnosti živiť sa sám, zmena potrieb - u školopovinných detí zväčša prechod na iný stupeň školskej dochádzky (predškola - I. stupeň - II. stupeň - stredná škola - vysoká škola), zmena majetkových pomerov a pod. Až v prípade, ak má súd preukázané, že sa pomery účastníkov zmenili, môže rozhodnúť o zmene výšky vyživovacej povinnosti.

Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd správne preskúmal okolnosti, za ktorých sa otec dieťaťa stal nezamestnaným, jeho príjmy (dávka v hmotnej núdzi a príspevok z verejnoprospešných práv v celkovej sume 181,37 eur) ako i jeho majetkové pomery (podielové spoluvlastníctvo k rodinnému domu, výlučné vlastníctvo bytu a garáže bez osobného motorového vozidla). Zmena pomerov vekom však nastala aj u dieťaťa a súd správne zohľadnil pri posudzovaní rozhodujúcej otázky aj meniace sa životné náklady. Následne správne právne posúdil, že v danom prípade od vydania predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom nedošlo na strane otca dieťaťa k takej zmene pomerov, ktorá by mala za následok zmenu rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu považoval odvolací súd za náležité, netrpiace nedostatkom dôvodov.

Otec dieťaťa v odvolaní namietal, že od posledného rozhodovania o výživnom došlo k zmene pomerov na jeho strane v súvislosti so znížením príjmu ako i na strane matky a to naopak pre vyšší príjem. Majetkové pomery matky sú tiež nepomerne vyššie ako jeho. Napokon poukazoval na to, že v čase rozhodovania o výživnom v r. 2010 mu bolo za stavu evidencie nezamestnanosti a poberania dávok v hmotnej núdzi t.j. ako i v súčasnej dobe výživné znížené.

Podľa odvolacieho súdu otec dieťaťa v odvolaní neuvádza žiadne relevantné okolnosti, ktoré by neboli predmetom prvostupňového konania, resp. ktoré by súd pri svojom rozhodnutí nezohľadnil. Aj podľa neho pomery rodiča dieťaťa predstavujú osobné, rodinné, zárobkové a majetkové. Preto aj keď sa príjem otca znížil, jeho pomery nepredstavuje len zárobok ale aj majetok. V takomto prípade určené výživné nemusí zodpovedať nízkemu príjmu povinného rodiča lebo ak otcovi dieťaťa majetok neprináša výnos (garáž bez osobného motorového vozidla), je na ňom, aby ho predal a z výťažku uhradil výživné. Odvolávanie sa na pomery matky dieťaťa je podľa odvolacieho súdu neopodstatnené. Doterajšie výživné v sume 50 eur mesačne totiž len čiastočne pokrýva odôvodnené potreby školopovinného dospelajúceho dieťaťa (15 rokov) a preto niet pochyb, že tieto musia byť kryté aj z príjmu matky dieťaťa a rodinných prídavkov. S poukazom na uvedené konštatovanie odvolací súd v ďalších podrobnostiach

vzhľadom na vecnú správnosť napadnutého rozsudku poukazuje na jeho podrobné odôvodnenie (§ 219 ods. 2 O. s. p.).

Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

Podľa ust. § 224 ods. 1 a § 146 ods. 1 O. s. p., žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie sa mohlo začať i bez návrhu. Konanie vo veciach starostlivosti o maloleté deti je konaním, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu (§ 81 ods. 1 O. s. p.). Odvolací súd preto rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.